

Voorgenomen crisismaatregelen in Nederland

De regering is in overleg om binnenkort aan te kunnen kondigen welke maatregelen er genomen worden met betrekking tot de verwachte sterke toename van het begrotingstekort. Wat denkt Nederland in aanloop hiervan?

Sinds september vorig jaar is er sprake van een financiële en economische crisis in vele landen in de wereld. Hoe groot denkt u dat het effect van deze problematiek op Nederland zal zijn?

	19-9 2008	30-9 2008	24-10 2008	29-11 2008	17-2 2009	6-3- 2009
<i>verticaal gepercenteerd naar</i>						
Groot	6%	14%	20%	12%	31%	28%
Vrij groot	38%	58%	49%	50%	54%	56%
Groot noch klein	23%	16%	20%	22%	10%	12%
Vrij klein	23%	7%	8%	10%	3%	3%
Klein	3%	3%	1%	1%	1%	1%
Niet	1%	0%	0%	1%	0%	0%
Weet niet/geen antwoord	5%	3%	2%	2%	1%	1%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

En hoe denkt u dat de invloed zal zijn op uw inkomsten in 2009 en 2010?

	19-9 2008	30-9 2008	24-10 2008	29-11 2008	17-2 2009	6-3- 2009
<i>verticaal gepercenteerd naar</i>						
Groot	5%	6%	10%	4%	12%	10%
Vrij groot	19%	22%	22%	20%	24%	24%
Groot noch klein	27%	30%	25%	25%	28%	27%
Vrij klein	27%	19%	22%	26%	19%	19%
Klein	8%	8%	11%	9%	5%	7%
Niet	9%	8%	6%	12%	8%	9%
Weet niet/geen antwoord	6%	6%	3%	4%	4%	5%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Denkt u dat de situatie in Nederland gunstiger is dan in andere landen de West-Europese landen met betrekking tot de economie?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	19-9 2008	30-9 2008	24-10 2008	29-11 2008	17-2 2009	6-3- 2009
Ja	52%	43%	56%	62%	43%	40%
Nee	33%	42%	33%	28%	47%	42%
Weet niet/Geen mening	15%	15%	11%	10%	10%	18%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat is uw oordeel over de aanpak van de regering m.b.t. deze crisis?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Heel positief	3%	0%	1%	3%	3%	4%	0%	9%
Positief	9%	1%	3%	11%	13%	22%	1%	2%
Vrij positief	22%	7%	16%	23%	39%	31%	12%	36%
Neutraal	26%	13%	21%	33%	19%	18%	33%	32%
Vrij negatief	15%	24%	20%	11%	10%	6%	21%	16%
Negatief	11%	17%	19%	12%	8%	6%	12%	1%
Heel negatief	13%	37%	20%	8%	8%	5%	21%	4%
Weet niet/geen antwoord	2%	3%	1%	0%	1%	8%	1%	1%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat is uw oordeel over de aanpak van de regering m.b.t. deze crisis?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	17-10 2008	24-10 2008	15-11 2008	29-11 2008	17-2 2009	6-3- 2009
Heel positief	15%	15%	9%	7%	3%	3%
Positief	30%	22%	26%	23%	10%	9%
Vrij positief	32%	34%	30%	33%	23%	22%
Neutraal	14%	19%	22%	22%	22%	26%
Vrij negatief	5%	5%	8%	6%	20%	15%
Negatief	1%	1%	3%	3%	10%	11%
Heel negatief	2%	3%	3%	3%	10%	13%
Weet niet/geen antwoord	2%	2%	1%	3%	2%	2%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

En wat is uw oordeel over de aanpak van Minister Bos?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Heel positief	6%	0%	1%	3%	1%	21%	0%	9%
Positief	14%	1%	4%	18%	15%	28%	6%	7%
Vrij positief	24%	7%	24%	23%	33%	26%	22%	53%
Neutraal	21%	14%	21%	25%	26%	11%	28%	11%
Vrij negatief	13%	20%	19%	10%	12%	6%	14%	17%
Negatief	8%	22%	8%	10%	1%	1%	12%	1%
Heel negatief	13%	32%	23%	12%	12%	2%	17%	1%
Weet niet/geen antwoord	1%	4%	0%	0%	0%	5%	1%	1%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

En wat is uw oordeel over de aanpak van Minister Bos?

verticaal gepercenteerd naar	17-10 2008	24-10 2008	15-11 2008	29-11 2008	17-2 2009	6-3- 2009
Heel positief	21%	21%	12%	10%	6%	6%
Positief	30%	23%	28%	23%	17%	14%
Vrij positief	25%	26%	26%	30%	19%	24%
Neutraal	13%	18%	19%	20%	20%	21%
Vrij negatief	4%	4%	7%	6%	13%	13%
Negatief	2%	3%	3%	3%	12%	8%
Heel negatief	4%	5%	5%	5%	12%	13%
Weet niet/geen antwoord	2%	1%	1%	4%	2%	1%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De regering is samen met de coalitiepartners in gesprek over de te nemen maatregelen inzake de crisis. Er is aangekondigd dat ze volgende week klaar zullen zijn. Denkt u dat de regering half maart ook inderdaad klaar zal zijn en met een plan zal komen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Ja	49%	29%	39%	51%	74%	69%	37%	35%
Nee	43%	62%	58%	42%	12%	22%	50%	51%
Weet niet/Geen mening	8%	9%	3%	7%	14%	9%	13%	15%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Denkt u dat de regering met een plan zal komen dat een goed antwoord is op de financiële en economische problemen die er zijn?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Ja	25%	7%	13%	33%	39%	43%	5%	32%
Nee	55%	83%	77%	42%	48%	30%	78%	37%
Weet niet/Geen mening	20%	11%	10%	24%	12%	27%	17%	31%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er is een groot tekort op de begroting. De afspraak was om bij een begrotingstekort boven de 2% te bezuinigen. Dat tekort voor dit jaar zou nu wel eens 5% kunnen gaan bedragen. Wat vindt u dat de regering zou moeten doen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Ongeacht de omvang van het tekort niet ingrijpen in de begroting	18%	21%	13%	15%	6%	18%	34%	8%
Wel ingrijpen in de begroting, maar een groter tekort accepteren dan 2%	64%	46%	58%	65%	78%	74%	55%	82%
Zodanig ingrijpen dat de begroting een tekort vertoont van maximaal 2%	13%	26%	25%	17%	13%	5%	4%	4%
Weet niet/geen antwoord	5%	7%	5%	4%	3%	3%	7%	6%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Verlagen van het tekort kan ontstaan door minder uitgaven (bezuinigingen) of meer inkomsten (verhogen van de belastingen). Naar wat gaat uw voorkeur uit?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Bezuinigingen	44%	74%	72%	50%	40%	25%	33%	16%
Verhogen van de belastingen	6%	1%	4%	1%	6%	8%	14%	9%
Een combinatie van bezuinigen en verhogen van de belasting	42%	17%	23%	45%	46%	57%	34%	74%
Weet niet/geen antwoord	8%	8%	2%	4%	8%	10%	20%	2%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat denkt u wat de regering vooral zal doen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Bezuinigingen	21%	12%	12%	21%	7%	16%	33%	46%
Verhogen van de belastingen	21%	38%	37%	25%	28%	8%	11%	7%
Een combinatie van bezuinigen en verhogen van de belasting	54%	45%	49%	51%	55%	70%	53%	35%
Weet niet/geen antwoord	4%	5%	2%	3%	11%	5%	3%	12%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ook is er een discussie om direct maatregelen te nemen of die maatregelen uit te stellen tot volgend jaar. Wat vindt u?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Maatregelen direct nemen	71%	67%	85%	73%	90%	71%	60%	72%
Maatregelen pas volgend jaar nemen	17%	27%	13%	16%	9%	16%	18%	16%
Weet niet/geen antwoord	12%	7%	3%	11%	1%	13%	22%	13%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Een ambtelijke commissie heeft voorstellen gedaan voor de maatregelen die de regering zou kunnen nemen. Hieronder treft u ze aan met daarbij de opbrengst in miljarden. Kunt u per maatregel aangeven of u ervoor of tegen bent om deze te nemen in deze bijzondere tijd?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Percentage (sterk) tegen:								
Bezuinigen zorg (0,7)	86%	86%	83%	81%	81%	87%	93%	93%
Verhoging van de BTW (2.2)	82%	89%	84%	81%	89%	74%	88%	88%
Verhoging collegegeld in hoger onderwijs (0,1)	72%	50%	75%	70%	75%	72%	74%	90%
Bezuinigen zorgtoeslag (0,3)	67%	81%	61%	55%	66%	72%	84%	81%
Koppelen AOW aan levensverwachting (1,0)	55%	73%	55%	53%	46%	47%	69%	40%
Verdere fiscalisering AOW (0,3)	52%	84%	62%	50%	48%	43%	54%	32%
Beperking fiscaal voordeel pensioenpremies (0,2)	48%	61%	63%	44%	41%	41%	54%	37%
AOW van 65 naar 67 jaar (0,7)	47%	73%	42%	41%	31%	42%	67%	32%
Aanpassing van het eigenwoningforfait (0,2)	46%	60%	61%	51%	35%	43%	31%	21%
Afschaffen BTW-voordelen bepaalde sectoren, zoals kermis, restaurants en bibliotheken (4,0)	38%	48%	41%	33%	44%	41%	41%	39%
Verkorting WW tot 1,5 jaar (0,2)	34%	29%	19%	20%	28%	50%	53%	42%
Hoger tarief inkomstenbelasting voor hoge inkomsten (0,6)	28%	30%	49%	38%	22%	10%	12%	17%
Afbouw overdraagbaarheid algemene heffingskorting in het referentieminimumloon (0,9)	26%	42%	25%	20%	35%	28%	26%	19%
Afschaffen overdraagbaarheid algemene heffingskorting ('aanrechtssubsidie') (0,15)	25%	37%	22%	26%	59%	19%	25%	10%
Vervallen hypotheekrenteaftrek boven de 1 miljoen euro (0,5)	13%	18%	16%	22%	8%	7%	3%	5%

Daarnaast zijn er een aantal andere onderwerpen in discussie. Wat is uw mening daarover?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Percentage (sterk) tegen:								
Verhogen van overdrachtbelasting op huizen	74%	84%	86%	74%	73%	73%	62%	65%
Alle lonen in Nederland op de nullijn	45%	57%	35%	40%	26%	44%	64%	34%
De lonen van de ambtenaren op de nullijn	24%	23%	6%	24%	11%	27%	34%	30%

Er zijn maatregelen mogelijk waardoor het tekort nog verder oploopt, maar die wel een effect kunnen hebben op de economie. Dat betekent echter wel dat het in de toekomst moet worden gecompenseerd. Welke van de volgende maatregelen zou u sterk voor zijn als de regering die gaat nemen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
BTW met enkele procenten tijdelijk verlagen	51%	70%	52%	49%	44%	47%	57%	32%
Uitbreiden van de mogelijkheid bij bedrijven om werknemers tijdelijk in de WW te plaatsen	48%	38%	44%	53%	52%	50%	51%	55%
Verlagen van de accijns op benzine	38%	67%	53%	39%	22%	26%	42%	13%
Overdrachtsbelasting halveren	34%	38%	45%	40%	31%	29%	24%	23%
Geen van deze	9%	3%	6%	4%	21%	13%	12%	19%
Weet niet/geen antwoord	9%	5%	2%	17%	0%	9%	3%	13%
Total	190%	221%	203%	201%	169%	174%	188%	155%

De voorzitter van het FNV, Agnes Jungerius, heeft gezegd dat maatregelen zoals verhoging van de AOW-leeftijd, loonmatiging en bevrozen pensioenen, geen goede maatregelen zijn en dat er sociale onrust komt als de regering dat wel wil gaan doen. Vindt u dat zij gelijk heeft dat dit geen goede maatregelen zijn?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Ja	48%	60%	42%	35%	30%	48%	83%	31%
Nee	44%	34%	52%	51%	65%	42%	13%	66%
Weet niet/Geen mening	9%	6%	6%	14%	6%	11%	4%	4%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Stel dat de regering wel maatregelen neemt waar het FNV faliekant tegen is en die bond zou een demonstratie organiseren, vindt u dat dan een goede stap van het FNV?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Ja	44%	59%	32%	22%	24%	50%	86%	61%
Nee	45%	35%	57%	66%	69%	37%	9%	24%
Weet niet/Geen mening	11%	7%	11%	12%	7%	13%	5%	15%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zou u zelf aan een dergelijke demonstratie mee gaan doen?

	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							
	Allen	PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
<i>verticaal gepercenteerd naar</i>								
Ja zeker	10%	12%	8%	3%	5%	10%	28%	6%
Ja, misschien wel	16%	21%	9%	8%	7%	18%	36%	21%
Nee, waarschijnlijk niet	15%	19%	5%	9%	17%	25%	20%	15%
Nee, zeker niet	56%	47%	77%	77%	71%	42%	14%	57%
Weet niet/geen antwoord	3%	1%	2%	3%	0%	5%	2%	0%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%